

Gait L. Berk

(Kampen 3 april 1927 - Kampen 17 april 2006)

door Huib Strengers

In 1980 verhuisde Gait Berk met zijn vrouw Koot Peereboom van Nederhorst den Berg naar Kampen. De 'BK-zoon' was weer terug op het oude nest. Ze betrokken een pand in de Voorstraat op nr. 25. Het heeft de bijnaam 'De Helle'. Een bouwvakker die hielp met de verbouwing, kwam op een heel warme dag en deed de uitroep: 'Wat is het lekker koele in De Helle.'

Maar Gait en Koot deden de meeste verbouwingswerkzaamheden zelf, wat voor Gait zeker niet abnormaal was, want hij was een echte klusjesman, met jampotjes vol met spijkertjes en schroefjes, stukjes hout etc. op voorraad.

Op een zondag gingen we een kijkje nemen, om de vorderingen in het pand te zien. Gait en Koot waren getekend door de zware arbeid. Zodanig dat ik niet anders kon roepen dan: 'Nu stoppen jullie er acuut mee en gaan we wat drinken bij ons thuis, even verderop.'

Zelden heb ik twee zulke blijde gezichten gezien en werd er zo genoten van een glaasje Beerenburg.

Ik kende Gait aanvankelijk van zijn boek *Ons Bomenland*, dat in 1976 was verschenen en mij als natuurliefhebber zeer aansprak. Allengs kwam ik, door ontmoetingen, meer van Gait te weten. Van zijn veelzijdigheid, van zijn kennis van Kampen, zijn prachtige foto's en de nog indrukwekkender films. Door zijn kennis hadden zijn verhalen, foto's en films iets docerends in zich. Een talent dat vroeg werd erkend door Ida Gerhardt, toen lerares klassieke talen aan het lyceum in Kampen en docente van Gait Berk. Op zijn vijftiende jaar begon Gait met een eenvoudige camera te fotograferen en Gerhardt stimuleerde hem daarin. Dat ook het schrijven hem makkelijk af ging, bleek al toen hij met een aantal medeleerlingen een schoolkrant uitgaf.

Berk toog na de middelbare school naar Amsterdam, studeerde daar onder andere psychologie, geschiedenis en biologie en koos als bijvak journalistiek. Later ging hij werken voor binnen- en buitenlandse filmbedrijven, onder meer met Bert Haanstra aan diens film *De zaak MP*, waar hij later een boek over zou schrijven. Er volgden nog veel boeken, foto's en films. En wie een film van Gait Berk ging bekijken moest dat vooral doen als de cineast

Gait L. Berk. (Foto René van der Weerd)

er bij was en zijn film toelichtte. Wederom de docent, maar doordrenkt met humoristische anekdotes die hij er bij vertelde.

In 1992 vierde Gait zijn 65ste verjaardag in een volle Stadsgehoorzaal. Natuurlijk werd er een film vertoond, werden er verhalen verteld en liedjes gezongen, want hij was ook nog eens componist.

Gait Berk had een voorliefde voor het water en in het verlengde daarvan voor een typisch regionaal scheepje, de Punter. Zijn kennis van de punter deed hij vooral op bij Gerrit Vos in Giethoorn, die een bedrijf voerde dat punters bouwde. Maar al op zijn zesde jaar ging hij spelevaren in een punter. Hij schreef onder andere in het tijdschrift *Spiegel der Zeilvaart* verhalen over het scheepje en in 1964 introduceerde hij nietsvermoedend het begrip 'het punterwezen'. Later werd dat in een publicatie zelfs het 'Nationaal Punterwezen', wat veel reacties teweeg bracht. Nadat hij in de jaren 1974 en 1975 de film *Het Puntermaken* vervaardigde, verscheen in 1984 zijn boekje *De Punter*. Daarin gaat hij gedetailleerd in op de geschiedenis van het scheepje. Hij beschrijft de per plaats verschillende bouwwijzen, vertelt over punterbouwbedrijven en illustreert dat alles met prachtige foto's en gedetailleerde, door hem zelf vervaardigde tekeningen. Het is slechts een selectie. In dit

kader kunnen niet alle publicaties en films die Gait Berk maakte genoemd worden.

Toen Gait werd getroffen door de ziekte van Parkinson, namen zijn mogelijkheden te filmen en te schrijven snel af. Toch stelde hij nog in 2004 voor de Kamper uitgever en antiquair Jan Poutsma en met foto-technische ondersteuning van René van der Weerd het prachtige boek *Dierbaar Kampen* samen. Een tiental foto's uit dit boek werd uitvergroot en in 2005 tentoongesteld tijdens de manifestatie Weg van Kunst. Gait Berk was er apetrots op. Gedwongen door zijn ziekte was hij ondertussen verhuisd van de Voorstraat naar de Veerweg, op korte afstand van de voormalige BK-fabrieken. In zijn vaste stoel bij het raam keek hij uit over de Buitenhaven. Daar overleed hij, na een aantal moeilijke dagen, in zijn slaap op tweede paasdag.

De Kamper Persclub, waar Berk kort lid van was, eerde hem nog tijdens zijn leven met een steentje op het Koeplein, met als opschrift: 'Kieker uut Kampen'. En dat was Gait Berk.